

Handlingsprogram 2015-2018 enligt lagen om skydd mot olyckor (SFS 2003:778)

Antaget av kommunfullmäktige 2016-10-10, § 158

1. Inledning	2
2. Syfte	2
3. Genomförande och åtagande	3
4. Uppföljning och utvärdering	3
5. Förbättring och nuläge	3
6. Övergripande beskrivning av Kungsörs kommun	3
6.1. Organisation	4
6.2. Kommunens vision och mål 2015-2018	4
7. Målsättning med olycksförebyggande handlingsprogram	5
7.1 Nationella mål enligt Lagen om skydd mot olyckor.....	6
7.2 Kommunövergripande inriktningsmål utifrån lagen om skydd mot olyckor.....	6
8. Riskområden	6
8.1. Fallolyckor	6
8.1.1. Riskbild	7
8.1.2. Mål för fallolyckor	8
8.2. Trafikolyckor	8
8.2.1. Riskbild	9
8.2.2. Möjliga åtgärder för att minska antalet trafikolyckor.....	12
8.3. Vattenolyckor.....	13
8.3.1. Riskbild	13
8.3.2. Målsättning	14
8.4. Brand.....	14
8.4.1. Målsättning	15
9. Hjärtstartare	15

1. Inledning

Kungsörs kommun ska vara en trygg och säker kommun att bo, vistas och bedriva verksamhet i. Målsättningen är att det inträffar få olyckor, kriser hanteras på ett bra sätt och medborgare, tjänstemän och politiker har ett säkerhetsmedvetande som baseras på verkliga förhållanden. Vi lever i en tid där oro påverkar samhället på många nivåer. Ambitionen är därför att skapa goda och säkra miljöer i ett robust samhälle, som står emot yttre och inre påfrestningar.

Enligt lagen om skydd mot olyckor (2003:778) ska kommunen ha ett handlingsprogram för arbetet med skydd mot olyckor. I handlingsprogrammet ska det finnas en beskrivning av olycksrisker inom kommunens geografiska område.

2. Syfte

För att öka säkerheten och tryggheten i kommunen ska varje kommun ha ett handlingsprogram för att förebygga olyckor.

Den 1 januari 2004 trädde Lagen om Skydd mot Olyckor, LSO (2003:778) i kraft och ersatte den tidigare räddningstjänstlagen. I den gamla lagstiftningen fanns en kommunal skyldighet att upprätta en räddningstjänstplan och regelverket kring räddningstjänst var mycket detaljstyrt. I och med lag om skydd mot olyckor har kommunerna möjlighet att ta större ansvar på lokal nivå med arbetet om skydd mot olyckor.

Kommunerna ska, genom ett handlingsprogram, beskriva vilket inriktning man har för förebyggande verksamhet.

Enligt lagen om skydd mot olyckor ska handlingsprogrammen innehålla:

- Kommunens mål för verksamheten formulerat i form av säkerhetsmål och prestationsmål.
- De risker för olyckor som finns i kommunen och som kan leda till räddningsinsatser.
- En beskrivning av hur kommunens förebyggande verksamhet är ordnad och hur den planeras.
- En beskrivning av vilken förmåga och vilka resurser kommunen har och avser att skaffa sig för att genomföra räddningsinsatser. Förmågan ska redovisas för såväl förhållandena i fred som under höjd beredskap.

Handlingsprogrammet är ett styrdokument för det systematiska säkerhetsarbetet. Det syftar till att

- underlätta ett samarbete med de aktörer som kan påverka den lokala säkerheten
- skapa en gemensam syn på kommunens arbete med säkerhet
- bidra med att ge ett ökat medvetande och kunskap hos beslutfattare och verksamhetsansvariga
- verka som underlag för information till kommuninvånare och anställda hur kommunen ska arbeta med den förebyggande verksamheten för skydd mot olyckor

3. Genomförande och åtagande

Arbetet med säkerhet pågår ständigt i kommunen. En del av detta säkerhetsarbete har kommunen nu beskrivit i handlingsprogrammet. Olika förvaltningar och verksamheter i kommunen ansvarar eller samverkar för att de mål som anges i handlingsprogrammet ska nås.

4. Uppföljning och utvärdering

Ett viktigt steg i systematiken är uppföljning och utvärdering av det arbete som genomförts.

Kommunen följer upp arbetet genom att kontrollera vad som skett i den verksamheten. Det sker genom systematiskt genomförda beskrivningar med sakuppgifter. Vid uppföljningen visar kommunen hur verksamheten har utvecklats i förhållande till de satta målen.

Utvärderingen handlar om att analysera och värdera de resultat som nåtts och samtidigt förklara varför arbetet lett fram till just dessa resultat.

5. Förbättring och nuläge

Kommunen använder uppföljningen och utvärderingen för att genomföra förbättringar och utveckling för verksamheterna. Förbättringarna blir en del av den fortsatta processen och fångas upp i nästa handlingsprogram.

6. Övergripande beskrivning av Kungsörs kommun

Kungsörs kommun ligger till största delen i landskapet Södermanland men tillhör Västmanlands län. Kommunen är belägen söder och väster om Mälaren med tillgång till E20 och Svealandsbanan. Kommunen har cirka 8 200 invånare och består av centralorten Kungsör samt orterna Valskog och Torpa. Kommunen är förhållandevis

liten till ytan med en landareal på 203 km². Befolkningstätheten är ca 40 invånare per km². Angränsande kommuner är, Eskilstuna, Vingåker, Arboga och Köping.

6.1. Organisation

Kungsörs kommun har vid sidan av *kommunstyrelsen* – som bl.a. svarar för lednings- och styrningsfunktionen i kommunen, fysisk planering, kultur- och fritidsfrågor och näringslivsfrågor – två facknämnder;

- *barn- och utbildningsnämnden* – med ansvar för skola, skolbarnomsorg, förskola, m.m.
- *socialnämnden* – med ansvar för individ- och familjeomsorgen, omsorgen om äldre och funktionshindrade, den kommunala hälso- och sjukvården samt boende för ensamkommande barn.

Därutöver finns

- *valnämnden* – som på lokal nivå ansvarar för val och folkomröstningar
- *krisledningsnämnden* – som aktiveras om behov finns av samordning av krishantering och information under en extraordinär händelse.

Till den mer traditionella nämndorganisationen finns en bolagsorganisation med ett moderbolag – *Kungsörs Kommunföretag AB* – och tre dotterbolag;

- *Kungsörs Fastighets AB* – ett kommunalt bostadsföretag
- *Kungsörs KommunTeknik AB* – med ansvar för bl.a. Kungsörs kommuns verksamhetsfastigheter samt gator och parker
- *Kungsörs Vatten AB* – med ansvar för kommunens VA-verksamhet

Kommunen samarbetar på en rad områden med kommunerna i sin närhet, bl.a. genom:

- *Västra Mälardalens Kommunalförbund*, där frågor som räddningstjänst m.m. ingår
- *Västra Mälardalens Myndighetsförbund*, där myndighetsfrågor kring bygg och miljö ingår.

6.2. Kommunens vision och mål 2015-2018

Vårt Kungsör är den naturnära attraktiva Mälarkommunen, där vi med öppenhet och kreativitet får människor och företag att mötas och växa.

Öppenhet

Vi är stolta över vårt Kungsör. Vi uppmuntrar och värnar om varandra med en öppen och positiv attityd. Olikhet och mångfald ser vi som en tillgång. Det finns möjlighet för alla att vara delaktiga och påverka vår framtida utveckling.

Kreativitet

I samverkan får vi saker att hända i ett Kungsör där både människor och företag växer. I ett kreativt klimat skapar vi engagemang och framåtanda. Långsiktiga

lösningar, i takt med omvärldens förändring, bidrar till kommunens hållbara utveckling. Här tar vi tillvara idéer och kompetenser i en innovativ miljö som skapar fördelar och framgång.

Närhet

Vår kungliga livsmiljö är valet för den som vill leva hållbart och tryggt i den lugna orten eller på landsbygden. Kungsör är en plats där man vill vara. Här är det nära till Mälaren, natur och friluftsliv, och det är enkelt att skapa en aktiv fritid.

Vårt attraktiva och variationsrika boende i Mälardalen är en styrka där goda kommunikationer gör det möjligt att ta tillvara andra städers kvaliteter.

7. Målsättning med olycksförebyggande handlingsprogram

Enligt myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) ökar ständigt antalet olyckor som resulterar i dödsfall och svåra skador. Statistik visar att förutom det mänskliga lidande som detta innebär är kostaderna för detta ca 65 miljarder per år.

Målet med Kungsörs kommuns handlingsplan är att färre ska omkomma eller skadas till följd av olyckor, och förstörelsen ska bli mindre.

Framtagande av effektmål och prestationsmål

Målen i handlingsprogrammet har utarbetats enligt de så kallade SMART-kriterierna (Specifikt, Mätbart, Acceperat, Realistiskt, Tidssatt), vilka framgår av nedanstående tabell:

Ett mål bör vara...	...så att...
Specifikt	det inte kan ge uttryck för olika tolkningar.
Mätbart	det är mätbart utifrån specifika indikatorer.
Acceperat	alla tycker att det är eftersträvansvärt att nå målet.
Realistiskt	det är möjligt att nå målet med de förutsättningar som finns eller behöver skapas
Tidssatt	man vet när målet ska vara uppnått.

Målen presenteras som effektmål och prestationsmål. Effektmålen anger vilken effekt kommunen vill uppnå med det förebyggande arbetet. Prestationsmålen anger de åtgärder kommunen planerar att genomföra för att uppnå de önskade effekterna.

Prestationsmålen är viktiga för utformning av de åtgärder som ska genomföras och de resurser som behöver anskaffas. Prestationsmålen utgör i vissa stycken också viktiga planeringsförutsättningar för andra organisationer. Prestationsmålen kan komma att

omprövas årligen i den kommunala budgetprocessen. Inom parentes anges vilket effektmål som respektive prestationsmål är kopplat till.

7.1 Nationella mål enligt Lagen om skydd mot olyckor

I 1 kap. 1 och 3 §§ Lagen om skydd mot olyckor (LSO) anges de nationella målen och syftet med den verksamhet som ska bedrivas enligt lagen:

- Bestämmelserna i denna lag syftar till att i hela landet bereda människor liv och hälsa samt egendom och miljö ett med hänsyn till de lokala förhållandena tillfredsställande och likvärdigt skydd mot olyckor.
- Räddningstjänsten ska planeras och organiseras så att räddningsinsatserna kan påbörjas inom godtagbar tid och genomföras på ett effektivt sätt.

De nationella målen är riktninggivande, vilket betyder att de styr vilket arbete som ska utföras men inte på vilket sätt. Skrivningen ”ett tillfredsställande och likvärdigt skydd” innebär att ett likvärdigt skydd ska finnas överallt i landet.

7.2. Kommunövergripande inriktningsmål utifrån lagen om skydd mot olyckor

För att skydda människors liv och hälsa samt egendom och miljö har Kungsörs kommun en grundsyn som inriktar sig mot att dels identifiera och begränsa olika riskfaktorer i samhället, dels främja och stärka olika skyddsfaktorer hos såväl samhället som den enskilde. Säkerhetsarbetet ska bedrivas med fokus på förebyggande åtgärder som ska leda till att:

- antalet olyckor och tillbud minskar
- de samhälleliga kostnaderna för olyckor minskar
- säkerheten beaktas vid all planering

8. Riskområden

Kungsörs kommun har valt att arbeta med fyra riskområden i detta handlingsprogram: fallolyckor, trafikolyckor, vattenolyckor och brand.

8.1. Fallolyckor

Fallolyckor är den olyckstyp som leder till flest dödsfall, flest antal inläggningar på sjukhus och flest antal besök på akutmottagningar. Fall och fallskador bland äldre är ett växande folkhälsoproblem. Anledningarna är att vi blir allt äldre och bor i större utstäckning kvar i det egna hemmet.

Ungefär 8 av 10 av de som faller och skadar sig är personer över 65 år och kvinnor drabbas i regel värst. Det beror dels på att kvinnor har högre medellivslängd och i högre grad drabbas av benskörhet. Hos många äldre skapar risken för att falla rädsla

och hindrar därför många från att gå ut och röra på sig. Konsekvenserna blir ökad isolering, försämrad fysisk prestationsförmåga och ett påskyndat åldrande.

Den vanligaste olyckan är att man snubblar eller halkar. Fysiskt aktiva personer faller ofta utomhus, på gång- och cykelbanor och gator. 75 procent av skadorna bland äldre inträffar i hemmiljö, vanliga orsaker är att man snubblar över en matta, sladd eller ner från en pall.

Utöver det stora lidande som fallolyckorna orsakar för drabbade och anhöriga, medför det även stora kostnader för samhället. Enligt beräkningar av MSB är fallolyckorna den olyckstyp som kostar samhället mest, ca 22 miljarder kronor per år. Samtidigt har beräkningar gjorts som visar att det läggs ungefär 3 miljarder kronor per år på insatser för att förebygga fallolyckor.

8.1.1. Riskbild

En fallolycka orsakas i regel av samverkande faktorer hos individen, situationen och den miljö där olyckan inträffar och kvinnor drabbas oftare än män av fallolycka.

Risikfaktorer hos individen som ökar risken för fall är exempelvis:

- Försämrad balans och yrsel
- Läkemedel
- Minskad muskelmassa (framförallt lår, höfter och vader)
- Nedsatt syn och hörsel
- Rädsla för att falla
- Social isolering
- Stress

Risikfaktorer i hemmiljön som ökar risken för fall är exempelvis:

- Avsaknad av antihalkmatta i dusch och badkar
- Fotbeklädning
- Hala golv
- Lösa mattor
- Svag belysning inomhus
- Lösa sladdar
- Snabba förflyttningar för att svara i telefon
- Klättring på stegar och stolar i samband med lampbyten, gardinbyten m.m.

Risikfaktorer i den samhälleliga miljön som ökar risken för fall är exempelvis:

- Bristfälligt underhåll av gångbanor
- Snö- och isbeläggning på gångbanor
- Placering och ljusstyrka av trappbelysning
- Trappors utformning och ytmaterial

Kungsörs kommun har sedan länge en kommunfixare. Dem som är ålderspensionär eller funktionshindrad och bor i Kungsörs kommun kan få hjälp av kommunfixaren med mer eller mindre riskfyllda vardagssysslor. Kommunfixaren hjälper till att:

- bära upp eller ner saker från vind eller källare
- byta batterier i exempelvis väggklockor
- rengöra taklampor
- ta ner saker från höga skåp
- sätta upp tavlor
- fästa lösa sladdar
- flytta på lättare möbler
- byta exempelvis glödlampor, proppar eller gardiner som kräver klättring på stege

Kommunfixarens tjänster är kostnadsfria, men eventuellt material står pensionären för själv.

8.1.2. Mål för fallolyckor

Effektmål

- 1) Inga personer ska omkomma till följd av en fallolycka i Kungsörs kommun.
- 2) Antalet skadade personer som behöver sjukhusvård till följd av en fallolycka ska kontinuerligt minska över tid till att halveras mellan åren 2010 och 2020.

Prestationsmål

- 1) Vård och omsorg genomför förebyggande hembesök med riskbedömningar hos den enskilde som har hemtjänst, saknar hemtjänst eller endast har insatsen larm. Riskbedömningar kompletteras med en ifylld checklista.

Ansvarig: Socialförvaltningen

- 2) Inför vintersäsongen 2016/2017 ska kommunen genomföra en halkskyddskampanj, där halkskydd erbjuds kostnadsfritt till målgruppen 65 år och äldre.

Ansvarig: Kommunstyrelsen.

8.2. Trafikolyckor

Det långsiktiga nationella målet för trafiksäkerhetsarbetet är nollvisionen, som fastställdes genom ett beslut i Riksdagen 1997. Nollvisionen är bilden av en framtid där människor inte dödas eller skadas för livet i trafiken.

Nollvisionen har brutits ner i två etappmål för 2020, som säger att antalet döda i trafiken ska halveras mellan 2007 och 2020, samt att antalet skadade i trafiken ska minskas med en fjärdedel under samma period. Det finns för närvarande förslag om att ytterligare skärpa etappmålen till 2020.

Utifrån den nationella statistiken står det klart att trafiksäkerhetsarbetet går åt rätt håll. Antalet omkomna har minskat med ca 75 procent de senaste 30 åren medan antalet svårt skadade har halverats under samma period.

Den nationella statistiken visar dock en annan utveckling när det gäller lindrigt skadade i trafiken. Där kan man istället se en ökning över tid. Inom kategorin lindrigt skadade utgör oskyddade trafikanter en stor grupp och det är en stor utmaning för samhället att bryta den trenden i framtiden.

Av den nationella statistiken över antalet omkomna i trafiken så framgår det att närmare 70 procent omkommer i olyckor som sker på det statliga vägnätet.

Nedanstående tabell visar hur dödsolyckorna fördelar sig efter olyckstyp och vägnät och där man kan se att en betydligt högre andel av de omkomna och svårt skadade inom det kommunala vägnätet utgörs av oskyddade trafikanter.

Olyckstyp	Statligt vägnät	Kommunalt vägnät
Singel (motorfordon)	34%	21%
Möte (motorfordon)	31%	5%
Omkörning (motorfordon)	1%	0%
Upphinnande (motorfordon)	4%	2%
Avsväng (motorfordon)	6%	5%
Korsande (motorfordon)	6%	9%
Cykel/Moped (motorfordon)	5%	15%
Fotgängare (motorfordon)	7%	31%
Fotgängare/Cykel/Moped	1%	8%

Tabell: Andel omkomna och svårt skadade inom respektive olyckstyp och väghållare 2008-2013 (Källa STRADA, Transportstyrelsen)

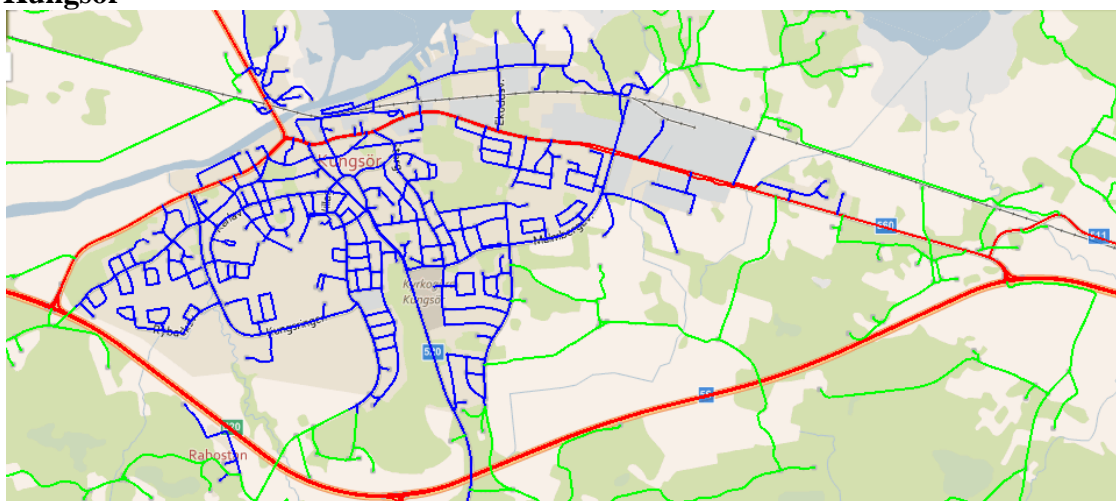
Kungsörs kommuns trafiksäkerhetsarbete bör ta sin utgångspunkt i Nollvisionen. Det innebär också att de nivåer som sätts upp i effektmålen under område trafik minst ska motsvara uppsatta nivåer i etappmålen på nationell nivå.

8.2.1. Riskbild

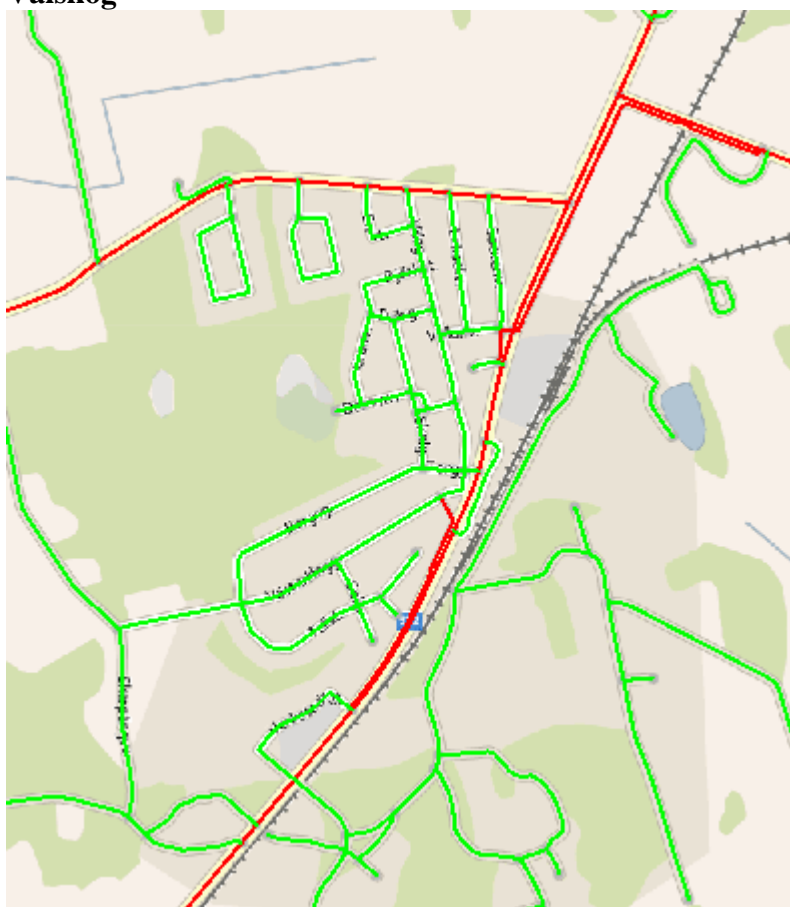
Vägnätet kan delas in i tre delar; det enskilda vägnätet där främst vägföreningar och vägsamfälligheter är väghållare, det statliga vägnätet där Trafikverket är väghållare samt det kommunala vägnätet där kommunen är väghållare. Inom det kommunala vägnätet förekommer oftast olyckor med lindriga personella och materiella skador. Allvarigare olyckor med svårt skadade inträffar vanligtvis på det statliga vägnätet. På nedanstående kartor är det kommunala vägnätet markerat med blå färg, det statliga

med röd färg och enskilda vägar med grön färg. Kommunen är endast väghållare i tätorten Kungsör.

Kungsör

Valskog

Kartmaterial från NVDB, Trafikverket

E20 bär stora mängder trafik, 8400 fordon per dygn enligt Trafikverkets mätningar. Hastigheten är hög så olyckorna får ofta allvarliga konsekvenser. Mittseparering av höghastighetsvägar påverkar dock trafiksäkerheten mycket positivt eftersom frontalkrockar ofta får förödande konsekvenser med svåra skador och många inblandade. Under perioden 2010-2015 har tre olyckor med dödlig utgång skett på E20 inom Kungsörs kommun.

På det kommunala vägnätet rör sig fler oskyddade trafikanter och är följaktligen en utsatt trafikantgrupp. Nio av tio oskyddade trafikanter avlider vid en kollision med en bil om hastigheten på bilen är 50 km/tim medan nio av tio överlever om hastigheten på bilen är 30 km/tim. Barn och äldre trafikanter är skörare än medelålders trafikanter. En viktig faktor för ett framgångsrikt trafiksäkerhetsarbete är därför att skapa säkra gång- cykel- och mopedpassager (GCM-passager).

Trafikforskningen visar också att många trafikolyckor med oskyddade trafikanter sker på grund av bristande underhåll och halkbekämpning av gång- cykel- och mopedvägar.

En GCM-passage klassas som säker om den är planskild (bro eller tunnel) eller om 85 procent av bilisterna kör maximalt 30 km/tim i konfliktpunkten.

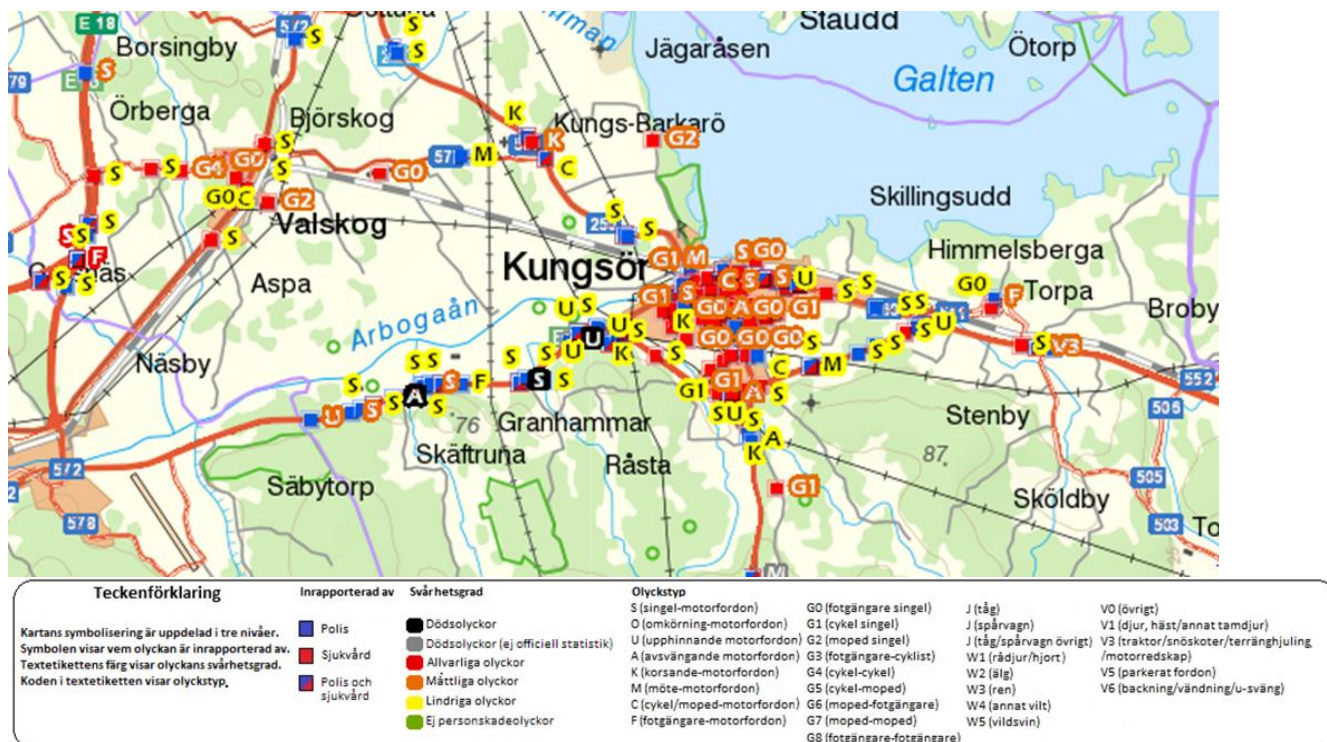
Vi har varit förskonade från dödsolyckor på det kommunala vägnätet den senaste femårsperioden enligt statistik från STRADA (Transportstyrelsen). Sammantaget så har 62 trafikolyckor blivit rapporterade från polis eller sjukvård. 4 av dessa har betecknats som allvarliga.

Antal olyckor efter svårhetsgrad och väghållare

Väghållartyp	Döds-olyckor	Dödsolyckor (ej officiell statistik)	Allvarliga olyckor (ISS 9-)	Måttliga olyckor (ISS 4-8)	Lindriga olyckor (ISS 1-3)	Totalt
Statlig	2	1	3	14	73	93
Kommunal	0	0	4	19	39	62
Enskild	0	0	0	5	6	11
Okänd	1	0	3	28	52	84
Totalt	3	1	10	66	170	250

Statistik på antalet olyckor efter svårhetsgrad och väghållare från STRADA 2010-2015 (Transportstyrelsen)

Kartbilagan nedan är ett utdrag från Transportstyrelsens statistik över olyckor i Kungsörs kommun 2010-2015.

Utdrag från STRADA 2010-2015 (Transportstyrelsen)

8.2.2. Möjliga åtgärder för att minska antalet trafikolyckor

Kungsörs kommun är väghållare på ett förhållandevis begränsat område i tätorten Kungsör. Vi vet alla att hastigheten är avgörande för vilka följder en olycka får. I en stor del (drygt 50 procent) av de allvarligaste olyckorna på kommunalt vägnät sker är oskyddade trafikanter inblandade. För att minska antalet allvarliga olyckor kan ett tillvägagångssätt vara att inventera GCM-korsningar och hastighetssäkra dessa. Olycksstatistik kan vara till stor hjälp i prioriteringsarbetet.

Vill vi arbeta mot en generellt säkrare trafikmiljö kan en hastighetsanalys enligt "Rätt fart i staden" utföras. Metoden har tagits fram av Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) tillsammans med dåvarande Vägverket, som ett stöd för kommunernas arbete med hastighetsgränser och trafiksäkerhetsarbete.

Vi vet också att halkolyckor och olyckor som sker på grund av dåligt underhållna gång- och cykelvägar är förhållandevis vanliga på det kommunala vägnätet i Sverige. Det är därför av vikt att detta prioriteras.

8.3. Vattenolyckor

I Sverige omkommer cirka 100 personer om året i drunkningsolyckor och lika många skadas så allvarligt att de måste vårdas på sjukhus. Över en tid har trenden varit nedåtgående, och över en tjugoårsperiod har antalet drunkningar mer än halverats.

Av de omkomna är knappt hälften äldre personer. Fyra av fem av dessa är män och drygt 70 procent av de omkomna är yngre än 80 år. Av dödsorsaksregistret framgår också att 10 till 20 procent av drunkningsolyckorna har inträffat i samband med båt färder.

Drunkningsstatistiken visar på ett tydligt samband mellan att dricka alkohol och drunkningstillbud. Andra bidragande orsaker till drunkningsolyckor som nämns är sjukdom, att äldre överskattar sin förmåga, att man inte använder flytväst och att man blir hemmablind för faror. Drunkningsolyckor samvarierar även med årstider. Olyckorna sommartid är två till tre gånger fler än under vintern och det är fler människor som drunknar en varm sommar än en kall.

8.3.1. Riskbild

Vattenmiljö och badplatser

Kungsörs kommun är en kommun med närhet till vatten på flera olika platser. Genom kommunen rinner Arbogaån, den har sitt utlopp i Mälaren. Området angränsar till rekreations- och friluftsområdet Å-parken, här finns belyst promenadstråk och öppna ytor med bänkar, bord och grillplatser. Kungsörs gästhamn ligger nedströms Järnvägsbron i Arbogaån, 500 meter från centrum. Där finns 12 gästplatser och en anläggning för att tömma båtlatriner. Gästplatser finns också vid Kungsörs båtvarv. Det finns även olika naturhamnar i Mälaren.

Arbogaån trafikeras av fritidsbåtar samt kommersiell trafik i mindre skala under sommarsäsongen. Ån nyttjas även flitigt av kanotister under sommarhalvåret. Kanotuthyrning finns på Ekuddens camping. Badförbud gäller i Arbogaån enligt kommunens lokala ordningsföreskrifter.

I Kungsör vid Mälaren finns tre vackra badplatser, Skillingeudd, Bottens badplats och Ekuddens camping. Alla tre naturbaden har sandstrand, gräs, brygga, grillplats och toaletter.

Fritidsenheten i samarbete med driftavdelningen i Kungsörs kommun ansvarar för verksamheten vid ovan nämnda badplatser.

Utöver dessa utomhusbad finns även ett inomhusbad. Kungsörs badhus ägs av Kungsörs Kommun Teknik AB och drivs av fritidsenheten.

Simundervisning i skolan

Simundervisning ingår idag som en naturlig del i skolundervisningen och är sedan 1994 inskrivet i läroplanen. För Kungsörs kommun gäller följande:

- ingår i kursplanerna för alla elever i ämnet **Idrott och hälsa**
- syftet enligt det centrala innehållet är att ge eleverna badvett och säkerhet vid vatten, även vintertid
- kontakten med vatten startar redan i åk 1-3
- för att få betyget E (godkänd) krävs att man i årskurs 6 kan simma 200 meter varav 50 meter i ryggläge samt att man kan hantera nödsituationer vid vatten med hjälpredskap under olika årstider enligt principen *förlängda armen*

8.3.2. Målsättning

Utgångspunkten för målsättningarna kring området vattenolyckor är en nollvision gällande antalet omkomna och skadade.

Effektmål

- 1) Ingen ska omkomma eller skadas allvarligt av en olycka som sker vid vattenaktivitet.
- 2) Allmänhetens kännedom om risker och säkerhetsmedvetande vid vattenaktiviteter ska öka.

Prestationsmål

- 1) En inventering av livräddarutrustning och nödvändig information vid kommunens allmänna badplatser ska göras senast 2018.

Ansvarig: Kommunstyrelsen

- 2) Kommunen ska i samverkan genomföra riktade informationsinsatser till nyanlända kring säkerhet vid vattenaktivitet inför varje badsäsong.

Ansvarig: Kommunstyrelsen i samverkan med barn- och utbildningsnämnden

8.4. Brand

I lagens 3 kap § 1-2 anges de två nationella verksamhetsmålen för kommunerna. Enligt dessa paragrafer är en **kommun** skyldig att **se till att åtgärder vidtas** för att förebygga bränder och skador till följd av bränder i syfte att **skydda människors liv och hälsa samt egendom och miljö**. En kommun ska också genom rådgivning, information och på annat sätt **underlätta för den enskilde** att fullgöra sina skyldigheter enligt denna lag.

8.4.1. Målsättning

Nedan presenteras endast effektmål och prestationsmål för området brand.

Effektmål

- 1) Antalet döda och svårt skadade vid bränder i bostadsmiljö ska minska med en tredjedel till år 2020
- 2) Medvetenheten hos äldre om brandrisker och hur man ska agera i händelse av brand ska öka
- 3) Anlagda bränder ska minska med 50 procent till år 2020

Prestationsmål

- 1) En överenskommelse med räddningstjänsten om att delta vid evenemang i kommunen och sprida information om lämplig brandskyddsutrustning samt information om hur man bör agera vid brand.
Ansvarig: Räddningstjänst i samarbete med kommunen
- 2) Hemtjänstens möjlighet att utföra en riskbedömning/utbildning hos den enskilde ska utredas avseende personens förmåga att agera vid brand, ökat riskbeteende samt erbjuda information om brandskydd och lämpliga åtgärder.
Ansvarig: Socialförvaltningen
- 3) Skolor i kommunen ska verka aktivt i sitt systematiska brandskyddsarbete. Utbildas i skolan brinner.
Ansvarig: Barn- och utbildningsförvaltningen i samverkan med räddningstjänsten

9. Hjärtstartare

Varje dag drabbas ungefär 27 personer av hjärtstopp i Sverige. En av dem överlever. Detta innebär att varje år drabbas cirka 10 000 människor per år av hjärtstopp utanför hemmet och endast 500 av dem klarar sig.

Plötsligt hjärtstopp innebär att hjärtat slutar slå. Oftast sker detta för att hjärtats normala rytm ersatts av ett elektriskt kaos. Ett hjärtstopp kan ske av flera olika anledningar men hjärtinfarkt är den vanligaste. En människa som drabbas av ett plötsligt hjärtstopp kollapsar och förlorar snabbt medvetandet, blir utan puls och slutar att andas. Om behandling inte ges snabbt kommer detta tillstånd att leda till döden.

En hjärtstartare är en maskin som känner av hjärtverksamheten hos en människa och kan om det är nödvändigt leverera en strömstöt mot hjärtat och på så sätt återställa den normala rytmen och få hjärtat att slå igen.

Hjärtstartare (även kallad defibrillator eller Automatisk Extern Defibrillator, AED) som finns tillgängliga i samhället är enkla att använda och kräver inga egentliga förkunskaper. De är i stort sett självinstruerande och hjälper och vägleder användaren genom de olika moment som ska ske, en del ger även instruktioner i hur hjärt- och lungräddning ska utföras korrekt.

Kungsörs kommun har sex hjärtstartare utplacerade i samhället. Förutom dessa finns hjärtstartare även hos en del privata företag och organisationer.

IVPA

Inom Kungsörs kommun larmas Räddningstjänsten även på vissa ambulanslarm, där det finns risk för den drabbades liv. När man drabbas av hjärtstopp är det av stor betydelse att få ett snabbt omhändertagande för överlevnad och framtida livskvalitet.

IVPA-larm används där Räddningstjänsten kan komma till platsen betydligt fortare än ambulansen, som oftast utgår från Köpings tätort. Denna typ av larm kallas I Väntan På Ambulans-larm (IVPA-larm). IVPA-larm ersätter inte den ordinarie ambulanssjukvården, men de brandmän som larmas ut har särskild utbildning och utrustning och kan göra ett första omhändertagande.

.